

יב א מ"י פ"ח מהל' כלים הלכה י: יג ב ג שם הלכה ט: יד ד מ"י פ"ב מהל' מקוואות הלכה טו: טו ה מ"י פ"ח מהל' כלים הלכה י: טז ז שם הלכה ט: יז ז מ"י פ"ד מהל' כלים הלכה י: יח ח מ"י פ"ח מהל' כלים הלכה י: יט ט שם הלכה טו: כ י מ"י פ"ב מהל' שבת הלכה י: סג טל לוחין סה טושי"ע פ"ח ש"ס שפ"ק ז:

לעני רש"י

בוקלי"א. אבוס. הרבצו"ר. א"ר ירמיהו. י"י. להפסיל שרוליים. אישפגיל"א (אישפגיל"א). סיכה (ישאנה נקובה). בניגוד למחט גרילה שהיא נקובה). מורג"א. חוד. רדאייאר"ה (ירדול"א). חלודה. ילמ"א. פצירה. בשט"ר. אוקף.

מוסף רש"י

כל הכלים יורדין לידו כדמיון. ליד מורה טומאה (מחשבה). כגון שר ממוקן סתמו לנעלם עד עומד ואינו מקבל טומאה עד שיעשו הנעלם, חישב עליו לעשותו שגוף, דאיתן ספר שום מלאכה, דהשתא מיד דאיתן לעלמן, מקבל טומאה מיד (מנוחת טו וכו' טו טובה (ד' וכו' גולמי כלים, דאמר דהשתא שמוטין (חולין סה) כל שעתיד לשפך לשפך ולגרי, ואמר הסם דלמי מקוון מלאכה הוא וטוהר, וחס חישב עליה שלף שפך ושלף לשפך, דהשתא מחשבה זו ליד גמר מלאכה מלפני ושלף (קדושין טו). ואין עולין מטומאתן. משקבלה, אלא בשנינו משה. שיעשה זה משה לקבלה, שיעשה או ינקם, וכן עד שלף קבלו טומאה אין עולין מותרת קבלת טומאה שירדה בנמשכה זו אלא בשנינו משה, עד שמתחיל לשפך לשפך ולגרי (קדושין טו). וכוון עיכוד לעלמן וללרעב חישב עליו לרעותה ומלפנין אין מתחשבו מנעלמן מותרת קבלת טומאה (טובה טו).

מוסף תוספות

א. כי מה ששינוי יוצאים בשיר הוא שישושים טבעת גדולה שמקפת כל הבער ותולין בה טבעת קטנה לתת בה האפסר ואתה טבעת מהודקת הרבה (ובין). רע"ב. ב. שישירי קשרי לן דהא איכא חציצה שאין המים ללל נכנסים בין שני הטבעות. רע"ב. ג. וקשה לן עליו דמה בכך דהא תריווין כחוד כלי חשיב וכעין שריון קשקשים. רע"ב. ד. לפי פירושו. רע"ב. ה. משום הבהמה שאין המים נכנסין בין השיר וצואר הבהמה. רע"ב. ו. שהיו רחבים מיעיר. חס' הלא". ז. משום דסתמן מהודקים ומשמע לן דמתני' סתמא קתי כדן שהרבר רגלי. רע"ב. ח. פירושו רש"י שהטבעת עיקר הורה ליה פשוטי כלי עץ שאין מקבילים טומאה. רע"ב. ט. ו. והיינו החותם שמהדקין על הטבעת לעמוד שם ואינו מפרקו לעולם אותו קיבול לא חשוב קיבול שהרי חתום הוא עומד תמיד ולא נראה קיבולו. חס' י. וע"י לעיל ז. מוד"ה ועל שלף חסם שמתן כן מפורס. וע"י רע"ב פ"ח טפ"ח.

והא איכא חציצה. פירש בקונטרס^א שטבעת תקוע שזיר צחוק ואין המים נכנסים שם^ב ואומר ר"י דלריך לומר^ג שפעמים מסירים אותן ועושים מהן מלאכה בפני עצמן שאם כל שעה היו קבועים בלאר הבהמה היה הכל חשיב כלי אחד ולא היו חלילה וה"ר פור"ט פירש והא איכא חלילה^ד לפי שהוא דבוק בלאר הבהמה: **בשריתבן.** להכי לא מוקי לה במחוללין דאין דרך השיר להיות כן:^ה **טבעת** שהתקינה לחגור בה מתניו. נראה לר"י דהיינו לחגור מלבושיו שהן רחצים ואוגדס כנגד מתניו טבעת ענין שפי' בקונטרס לקסוד בה את כתפיו: **היא** שר אמוג וחותמה שר מתבת. ופ"ח^ו והא יש זה צית קיבול מקום מושג החותם וי"ל דאין זה צית קיבול דאמרינן צית קיבול העשוי למלאכה^ז לא שמה צית קבול^ח: **והתניא** מחט בין נקובה בין אינה נקובה. נראה לר"י דלג פריך אליז דלצני דאיהו הוה מפרש שאינה נקובה היינו שניטל חורה או עוקצה אלא אליז דנדא פריך דלדידה לא מצינן לפרש הכי כדמוכח צריש כל הכלים (לקמן קכג). ומימה לר"י דכיון דלא ידע המקשה דמיירי בגמלי א"כ בלאו הכי תקשה ליה לרצא כדפריך צריש כל הכלים (ג"ו טז): והוא

הטבעות טהורות כי קאמר ליה איהו נמי דאדם קאמר ליה ודאדם דא ודא אחת היא והתניא^א וטבעת שהתקינה לחגור בה מתניו ולקשר בה בין כתפיו טהורה ולא אמרו טמאה אלא של אצבע בלבד כי קאמר ליה איהו נמי דאצבע קאמר ליה ודאצבע דא ודא אחת היא והתנן^ב וטבעת של מתבת וחותמה של אלמוג וחותמה של מתבת טהורה כי קאמר ליה איהו נמי כולה של מתבת קאמר ליה ועוד שאל שמעתי שחולקין בין מחט למחט אמר ליה שמה לא שמעת אלא לענין שבת^ג דאי לענין טומאה דא ודא אחת היא ולענין טומאה דא ודא אחת היא^ד ושהתנן^ה מחט היא ימחט שניטל חורה או עוקצה טהורה כי קאמר ליה^ו בשלימה ובשלימה דא ודא אחת היא^ז והתנן^ח מחט אם מעכב את התפירה טהורה ואם לאו טמאה ואמרי דבי ר' ינאי והוא שרישומה ניכר כי קאמר ליה בשיפא קאמר ל' ובשיפא דא ודא אחת היא והתניא^ט מחט בין נקובה בין אינה נקובה מותר למלשלה בשבת ולא^י אמרינן נקובה אלא לענין טומאה בלבד הא תרגמא אביי אליבא דרבא בגלמי: **באתני** חמור יוצא במרדעת בזמן שהיא קשורה בו זכרים יוצאין לבובין רחלות יוצאות שחוות כבולות וכבונות העזים יוצאות צרות רבי יוסי אוסר בבולן חוץ מן הרחלין הכבונות רבי יהודה אומר עזים יוצאות צרות ליבש אבל לא לחלב: גמ'^א

טהורום. בלאו משום תכשיט מיטמאו דאין תכשיט לכלי וכלי נמי לא הו אלא תכשיט כלי ומיהו בעודן מחוברות לכלי מיטמו עם הכלי דהוי יד לכלי דכל המחובר לו הרי הוא כמוהו: **בכאין מנוי אדם לנוי כהמה.** מתני' כגון שנעשה שיר זה לתכשיט אדם ובעודו לאדם נטמא ולאחר טומאתו נתנו לבהמה ורריך להטבילו מטומאתו ראשונה שלא יגע בטהרות: **הואיל ואדם מושך בהן את הבהמה.** חשיב ליה כלי תשמיש דלדס: **מקל של כהמה.** שרודין זו את הגמל. או את האנקה. ו אי נמי כעין שעושין להנהיג את הדוב: **של מספס.** דאילו של עץ פשוטי כלי עץ לא מקבלי טומאה: **מאי טעם.** הרי לורך בהמה: **רודה.** מכה ומייסרה: **והאיכא חלילה.** שטבעת הקצוע שזיר קצוע צו צחוק ואין המים נכנסים שם: **בשריתבן.** הכה בפטיש עד שנתפצט ומתרחש הנקב סביב קציו: **כרס יוסף סבירא ליה.** דאמר כשהן של בהמה נמי מקבלי טומאה הואיל ואדם מושך בהן הלכך כי ריתכן לאחר טומאה חכמי במילתייהו קיימי ולא פרהה טומאתן דלכתי חו לבהמה: **דאי כרסי יאחק.** דאמר לא מקבלי טומאה אלא בעודן לאדם טומאה זו שקבלו בעודן לאדם כיון דריתכן ושוב אין נאים לאדם בטלי להו ממורת תכשיט וטהרו מטומאתן: **יורדין יודי טומאתן כהמשנה.** מאחר שחישב עליו שיעימנו כמות שהוא עכשיו ולא יוסיף מיקון אחר הוא גמר מלאכתו ומקבל טומאה: **ואין עולין טומאתן.** מאחר שחישב על העור לעשות שטיח יוד ליד טומאה ואם חזר וחישב עליו לרעותה וסנדלס לא בטל ממורת כלי^א ולא טהר צדק עד שיתן צו אומל דהוי שינוי מעשה הא בשינוי מעשה מיהא עולה מטומאתו: **לסקן.** חו היא תקונו ללורך בהמה: **לאו מעשה הוא.** לנטלו ממורת כלי: **מחוללין.** מתחלו נעשו חוללין רחצים שם חלל דצדיקתן שנתן טבעת צמוך טבעת כמות שהוא רחב: **שחולקין.** יש חילוק בהלכותיהן ואיני יודע מהו חילוקן: **אלא לענין שבת.** לענין הזלאת שבת יש חילוק צין יש עליה חותם לשאין עליה חותם כדאמר לקמן צפ' בהמה אשה (דף טז): **דא ודא חסם היא.** כל טבעות דין אחד להן: **שהסקינה לחגור בה מתניו.** שקצבה צראש רעוה ועשאה כמין צוקל"א שעושין לסרגין של סוסים: **ולקשור בה צין כהפיו.** צמי זרועותיו צראשיר"א: **טהורה.** דהדר הוא לה כטבעת כלים ולא דמיא לאדם מושך בהם שאינו משתמש בה כלום אלא מונחת ועומדת לרעותה ומיהו עם הרעוה מקבלת טומאה אבל חסם היה נוטלה ומחזירה אינה מקבלת טומאה לעצמה: **כי קאמר ליה אישו נמי.** דא ודא אחת היא: **דאצבע קאמר ליה.** ולענין שבת יש חילוק: **אלמוג.** עזי אלמוגים (מ"א י) והוא נאה: **טמאה.** דבתר טבעת אלנין ופשוטי כלי מתכות טמאים: **היא של אלמוג טהורה.** דפשוטי כלי עץ הוא: **אלא לענין שבת.** לענין הזלאת שבת יש חילוק צין נקובה לשאינה נקובה דנקובה תמיני חייב חטאת וצאניה נקובה כגון אישפגיל"א שאל תכשיט קתני אינו חייב חטאת צפרק צמה אשה (לקמן דף טז): **חורה.** חור שלה: **עוקצה.** פוינט"א: **חלודה.** רואשי"ה: **והוא שרישומה.** של מחט ניכר דהוי כלי טומאה. ל"א שרישומה של חלודה ניכר צנגד היינו עיוב תפירה וטהורה: **בשיפא.** נקשות בשופיט שקרוין לימ"א שאין בה חלודה: **מוטר לטעולה שבת.** בחצר דהא חזיא ליטול את הקוף ומורת כלי עליה: **ולא אמרו נקובה.** חלוקה להלכותיה אלא לענין טומאה בלבד דנקובה מקבלת טומאה ושאינה נקובה לא: **הא סרגמא אביי.** צפרק כל הכלים: **בגלמי.** שהוא גולם שנקצצה מן החוט ועומדת לניקב הסם הוא דכל זמן שלא נקבה אינה מקבלת טומאה דהא לא נגמרת מלאכתה ולענין טומאה כלי מעשה כמי (במדבר לא) שגמר כל מעשהו ומיהו לענין שבת שריא דוימנין דממליך עלה ומנת לה הכי ומשוי לה מנא לנטילת קוף אבל מחט שנגמרה מלאכתה כגון אישפגיל"א כמיהו עומדת לניקב דא ודא אחת היא לטומאה: **באתני** מרדעה. בשט"ל ומנימין אותו כל היום על החמור לחמתו דאמרי אינשי חמרא אפילו בתקופת תמוח קריר ליה (לקמן ג.) **שהיא קשורה צו.** בגמ' [סס] מפרש: **וצריס.** אילים: **לצוים שחווים כצונום וצבונות.** מפרש בגמרא (נג: גז): **לרווח.** דדיין לרווח פהמס ליבש שמהדקן כדי שלף יחלצו עוד ויתעברו או יהו שנתות לאכול ועשמים חלצו לשמור חלצן שלא יעפטון לארץ ויעשוין לענין טומאה. וס' הוא ניטל חרירה או עוקצה או העלת חלודה ומעכבת מלפניה (או נקובה) הוא: **חוץ מן הרחלים הצבונות.** שהוא שמירת מנמן שלא יעטף והוי להו תכשיט: **יואלום לרווח ליבש.** ר' יהודה סבירא ליה כנתא קמא בלאו משוי הוא ומיהו ליבש דמיהדק שפיר וליכא למיחש דילמא נפיל ואחי לאיתוי אבל לחלצו דלא מיהדק שפיר חיישינן: גמ'^א

א) צריש ליתא, ב) כלים פ"ח מ"ט לקמן נח: טובה יג: קדושין נט. נמוחת טפ"ט: א) מוספתא דלבי (צ"מ) פ"ב ד' כלים פ"ב מ"א, ב) מוספתא שם, ו) לקמן נט: כלים פ"ב מ"א, ו) לקמן קכב. כלים שם מ"א, ח) כלים שם, ט) לקמן קכב. (מוספתא שם, ו) ז"ל אמר, ס) לקמן פב. קטו: קכב. עירובין פח: פסחים יב: טובה יט. כבודות קי: צ"מ כב. פ: קו. קט. כבודות יב. וע' סוכה כ: ובמס' שם ד"ה השלן, ו) רש"י כ' דהא א"י ש"ך אחר ד"ה רודה, ואיני דרש"י כל להשמיטת עניי של מקל אכל והאי דמה שפי' רודה מכה ומייסרה אינו חלף א"י של רש"י ולא פי' של רודה שזכה בו את הבהמה, ונכ"ל דר"י חלמה דהא א"י ש"ך לפני ד"ה רודה, ו) לטהר כדן כ"כ, ו) נתיי' מוס' סוכה יב: ד"ה מהו דלמיתא ומה שנכתב שם על הגליון ושי ליבש קלמ',

גליון הש"ס

גמ' ושאר כל הטבעות. ע"י כלים פ"ח מ"ב צריש ד"ה למעלה מן המכש: שם דאי לענין טומאה דא ודא אחת היא. ע"י לקמן ס ע"א מוס' ד"ה למאי חזיא: שם בשלימה. ע"י לקמן ס ע"א מוס' ד"ה הואיל ואשה אומרת: טוב' ד"ה היא שר אלמוג דהי' לא שפיה בית קבול. ע"י לעיל ד' ז ע"א מוס' ד"ה ועל אחר. סוכה דף ק' ע"ב מ"ה מהו דמימל:

רב נסים גאון

והא איכא חציצה. בראש סמכת עירובין (דף יד) אמרו חציצין דאורייתא ניהו דבתרי (ויקרא טו) ורצין במים את כל בשור שלא יהא דבר חוצץ בין מים לבשרו. וניקב דילה במס' סוכה (דף י) בפרק א' ובמס' מקואות בפרק ט'. הא הירגמא אביי בגלומי. ותמצא עיקר דיבור זה בפ' כל הכלים (דף קכג) הניטלין בשבת. ואני אבאר לך פירושו כי

רבינו הגנאל

טהורות. ואוקמה ר' יצחק נפחא בבאין מנוי אדם, כלומר טבעת אדם היתה ונעשית עתה שיר חלומה. ואוקמה רב יוסף הואיל ואדם מושך בהן, פי' פעמים שמכניס אדם אצבעו באותו השיר ומשך את הבהמה, שנמצאת טבעת העשירה לאצבעו של אדם, כמו מקל בהמה של מתבת טמאה מפני שהחוקיה אדם ורודה בהן. וטובלין במקומה. והוא עבד חציצה, כלומר כיון שהשירין הללו נושכין זה לזה הרי מקום הנשיכה כלומר ריתכן באור והטבילין במים בעורן השירין כמו גדלים לחושת שהמים באין אליהם מכל צד. ואמרין האי פירוקא דר' אמי דלא בר' יצחק נפחא היא, דאי אליבא דר' יצחק נפחא טבעת של בהמה יורד לקבל טומאה, אפילו אם חישב עליה לחיות טבעת של אדם, וטבעת של אדם אינה עולה מידו טומאה להבטל מעליה תורת כלי אלא בשינוי מעשה דחתנן

כל הכלים יורדין לידו כדמיון. ליד מורה טומאה (מחשבה). כגון שר ממוקן סתמו לנעלם עד עומד ואינו מקבל טומאה עד שיעשו הנעלם, חישב עליו לעשותו שגוף, דאיתן ספר שום מלאכה, דהשתא מיד דאיתן לעלמן, מקבל טומאה מיד (מנוחת טו וכו' טו טובה (ד' וכו' גולמי כלים, דאמר דהשתא שמוטין (חולין סה) כל שעתיד לשפך לשפך ולגרי, ואמר הסם דלמי מקוון מלאכה הוא וטוהר, וחס חישב עליה שלף שפך ושלף לשפך, דהשתא מחשבה זו ליד גמר מלאכה מלפני ושלף (קדושין טו). ואין עולין מטומאתן. משקבלה, אלא בשנינו משה. שיעשה זה משה לקבלה, שיעשה או ינקם, וכן עד שלף קבלו טומאה אין עולין מותרת קבלת טומאה שירדה בנמשכה זו אלא בשנינו משה, עד שמתחיל לשפך לשפך ולגרי (קדושין טו). וכוון עיכוד לעלמן וללרעב חישב עליו לרעותה ומלפנין אין מתחשבו מנעלמן מותרת קבלת טומאה (טובה טו).

הטבעות טהורות כי קאמר ליה איהו נמי דאדם קאמר ליה ודאדם דא ודא אחת היא והתניא^א וטבעת שהתקינה לחגור בה מתניו ולקשר בה בין כתפיו טהורה ולא אמרו טמאה אלא של אצבע בלבד כי קאמר ליה איהו נמי דאצבע קאמר ליה ודאצבע דא ודא אחת היא והתנן^ב וטבעת של מתבת וחותמה של אלמוג וחותמה של מתבת טהורה כי קאמר ליה איהו נמי כולה של מתבת קאמר ליה ועוד שאל שמעתי שחולקין בין מחט למחט אמר ליה שמה לא שמעת אלא לענין שבת^ג דאי לענין טומאה דא ודא אחת היא ולענין טומאה דא ודא אחת היא^ד ושהתנן^ה מחט היא ימחט שניטל חורה או עוקצה טהורה כי קאמר ליה^ו בשלימה ובשלימה דא ודא אחת היא^ז והתנן^ח מחט אם מעכב את התפירה טהורה ואם לאו טמאה ואמרי דבי ר' ינאי והוא שרישומה ניכר כי קאמר ליה בשיפא קאמר ל' ובשיפא דא ודא אחת היא והתניא^ט מחט בין נקובה בין אינה נקובה מותר למלשלה בשבת ולא^י אמרינן נקובה אלא לענין טומאה בלבד הא תרגמא אביי אליבא דרבא בגלמי: **באתני** חמור יוצא במרדעת בזמן שהיא קשורה בו זכרים יוצאין לבובין רחלות יוצאות שחוות כבולות וכבונות העזים יוצאות צרות רבי יוסי אוסר בבולן חוץ מן הרחלין הכבונות רבי יהודה אומר עזים יוצאות צרות ליבש אבל לא לחלב: גמ'^א

הטבעות טהורות כי קאמר ליה איהו נמי דאדם קאמר ליה ודאדם דא ודא אחת היא והתניא^א וטבעת שהתקינה לחגור בה מתניו ולקשר בה בין כתפיו טהורה ולא אמרו טמאה אלא של אצבע בלבד כי קאמר ליה איהו נמי דאצבע קאמר ליה ודאצבע דא ודא אחת היא והתנן^ב וטבעת של מתבת וחותמה של אלמוג וחותמה של מתבת טהורה כי קאמר ליה איהו נמי כולה של מתבת קאמר ליה ועוד שאל שמעתי שחולקין בין מחט למחט אמר ליה שמה לא שמעת אלא לענין שבת^ג דאי לענין טומאה דא ודא אחת היא ולענין טומאה דא ודא אחת היא^ד ושהתנן^ה מחט היא ימחט שניטל חורה או עוקצה טהורה כי קאמר ליה^ו בשלימה ובשלימה דא ודא אחת היא^ז והתנן^ח מחט אם מעכב את התפירה טהורה ואם לאו טמאה ואמרי דבי ר' ינאי והוא שרישומה ניכר כי קאמר ליה בשיפא קאמר ל' ובשיפא דא ודא אחת היא והתניא^ט מחט בין נקובה בין אינה נקובה מותר למלשלה בשבת ולא^י אמרינן נקובה אלא לענין טומאה בלבד הא תרגמא אביי אליבא דרבא בגלמי: **באתני** חמור יוצא במרדעת בזמן שהיא קשורה בו זכרים יוצאין לבובין רחלות יוצאות שחוות כבולות וכבונות העזים יוצאות צרות רבי יוסי אוסר בבולן חוץ מן הרחלין הכבונות רבי יהודה אומר עזים יוצאות צרות ליבש אבל לא לחלב: גמ'^א